

ÚSTUPČIVÝ PANOVNÍK A TATÁRSKY VPÁD

13. storočie -> politická kríza v Uhorsku -> slabí panovníci

VLÁDA ONDREJA II. (1205 – 1235)

- organizoval množstvo vojenských výprav -> nedostatok financií
- riešenie -> za služby rozdával kráľovský majetok šľachte a cudzincom => **oslabovanie moci panovníka**
- **1222** – na nátlak šľachty vydal **ZLATÚ BULU** (platná do r. 1848/49) -> zaručovala, napr.:
  - dedičnosť majetku šľachty,
  - zákaz rozdávania majetku cudzincom,
  - právo šľachty na odpor,
  - oslobodenie od daní ...
- po jeho smrti vládu prevzal syn Belo IV -> snaha o obnovu moci kráľa (neúspešne)

VLÁDA BELA IV. (1235 – 1270)

- podporoval rozvoj kráľovských miest
- do Uhorska prijal KUMÁNOV (kočovníci, boli na úteku)
- nová hrozba pre Uhorsko -> MONGOLSKÁ RÍŠA = **TATÁRI** (kočovní bojovníci). Do EU ich priviedol **CHÁN BATU**.
- **1241 – bitka pri rieke SLANÁ** -> Tatári zvíťazili.
  - ☞ **DÔVOD** => uhorské vojsko menejpočetné + zle organizované (útek kráľa).
- Tatári takmer rok plienili Uhorsko.
- po odchode Tatárov kráľ:
  - vydal **nariadenie stavať KAMENNÉ HRADY** (*hradné panstvá*)
  - pozval do vyludnených oblastí tzv. „*hostí*“ -> **nemeckí prisťahovalci**
  - udeľoval mestách prvé privilégia -> **výsadné mestá**